

پاکسازی و بهینه‌سازی کامپیوتر

تا وصله‌های (patch) مختلف ویندوز و آفیس را که به سیستم شما اضافه شده‌اند ببینید.

هر چند، اگر در اینجا یک وصله ویندوز یا آفیس را حذف کردید، ویندوز نتیجه می‌گیرد که فقط می‌خواهید وصله را خنثی (undo) کنید و قصد حذف کردن آن را ندارید. اگر می‌خواهید که این فایلها را حذف کنید بخش «حذف وصله‌های از رده خارج شده» را بخوانید.

گاهی پس از حذف یک برنامه، باز هم نام آن در فهرست Add or Remove Programs باقی می‌ماند. حتی گاهی نماد چنین برنامه‌ای در نوار زیرین ویندوز، کنار ساعت، ظاهر می‌شود. وقتی با چنین برنامه‌ی پررویی مواجه شدید، دوباره روی دکمه Remove یا Change/Remove آن کلیک کنید. ویندوز اکس‌پی نگارش SP2 (سرویس‌پک ۲) ممکن است متوجه تلاش دوم شما شود و نام برنامه را از فهرست Add or Remove Programs حذف کند و مسئله را به طور خودکار حل کند. اگر این کار نیز مؤثر واقع نشد، ویندوز را در حالت Safe Mode راه‌اندازی کنید: کامپیوتر را راه‌اندازی کنید، کلید F8 را نگه دارید، و گزینه Safe Mode را انتخاب کنید. گزینه Remove را در Add or Remove Programs دوباره استفاده کنید. اگر باز هم این کار مؤثر واقع نشد، مجبورید از یک تویخانه سنگینتر بهره بگیرید. چنین نامهایی را می‌توانید به طور دستی با اصلاح رجیستری نیز حذف کنید - که اطلاعات بیشتر درباره آن را می‌توانید در پایگاه وب زیر ببینید:

support.microsoft.com/kb/314481

مایکروسافت یک راه‌حل جامع‌تر و کم‌خطرتر به نام برنامه

حذف برنامه‌های غیر ضروری

بسیاری از برنامه‌هایی که در گذشته بر روی کامپیوترتان نصب شده است احتمالاً غیر ضروری هستند. ابتدا قطعات غیر ضروری ویندوز را حذف کنید. در ویندوز اکس‌پی، روی Start، Add or Remove Programs، Control Panel کلیک کنید و آنگاه گزینه Add/Remove Windows Components واقع در دست چپ را انتخاب کنید. این مراحل در سیستم‌عاملهای قدیمی‌تر نیز مشابه است. دو کاندیدای اولیه برای حذف عبارتند از Games و MSN Explorer. (برای حذف Games، در اینجا روی Details، Accessories and Utilities، Games، و Details کلیک کنید، سپس مواردی را که غیر ضروری می‌دانید بدون تیک کنید.

با استفاده از برنامه Control Panel در Add or Remove Programs می‌توانید برنامه‌های کاربردی دیگر را نیز حذف کنید، اما اگر برنامه‌ای خودش گزینه Uninstall داشته باشد - احتمالاً در منوهای فرعی آن در All Programs - از آن استفاده کنید. اگر پس از استفاده از Uninstall برنامه، باز هم نام برنامه در فهرست Add or Remove Programs ظاهر شود، یا برنامه مورد نظر اصلاً گزینه Uninstall نداشته باشد، آن را در فهرست Currently Installed Programs انتخاب کنید، روی Remove یا Change/Remove کلیک کنید و دستورالعملهایی را که می‌آید دنبال کنید. بعضی از برنامه‌های امنیتی فقط یک گزینه Change دارند، که حذف را مستلزم استفاده از برنامه Uninstall خودشان می‌کنند. روی Show Updates در بالای این پنجره کلیک کنید

بارشدن ویندوز، مرور وب، و اجرای برنامه‌های کاربردی طولانی‌تر از زمانی شده است که کامپیوتر را تازه خریده بودید. گویی هر چه سن اتومبیل‌تان بیشتر می‌شود دیرتر شما را سرکار می‌رساند. کامپیوترتان پر شده است از برنامه‌های غیر ضروری، و وقتی می‌خواهید یک برنامه ضروری را نصب کنید اوضاع کامپیوتر به هم می‌ریزد، آهسته‌تر می‌شود و مانند آن.

نکته‌های این مقاله به شما کمک خواهد کرد که برنامه‌های غیر ضروری را به نحوی پاکسازی کنید که کامپیوتر کارآمدتر شود.

پاکسازی ویندوز

ویندوز نیز به مرور زمان گردوغبار به خود می‌گیرد. اما پیش از پاکسازی ویندوز، کامپیوتر را از لحاظ وجود ویروسها، برنامه‌های جاسوسی، و مانند آن بررسی کنید. سپس، قطعات و برنامه‌های غیر ضروری ویندوز را حذف کنید.

حذف آلودگیها

ابتدا به پایگاه وب Windows Update بروید و ویندوز را روزآمد کنید. سپس، به پایگاه وب برنامه‌های ضد ویروس و ضد جاسوسی خود بروید و آنها را نیز روزآمد کنید. آنگاه با این برنامه‌ها، یک بررسی کامل روی کامپیوتر خود انجام دهید. پس از حذف آلودگیها، خصوصیت حفاظت خودکار این برنامه‌ها را غیرفعال کنید.

پایگاه وب زیر بروید و این برنامه رایگان را از آن دریافت کنید:

support.microsoft.com/kb/290301

حذف برنامه‌های Startup

وقتی همه برنامه‌هایی را که بدون آنها هم می‌توانید زندگی کنید پاک کردید، برنامه‌هایی را بیاید که بی آن که ضروری باشند در زمینه در حال اجرا هستند و در نتیجه بیهوده بار بر دوش پردازنده کامپیوتر و سایر منابع آن می‌گذارند.

بسیاری از **پراسسهای** (process) خود-راه‌انداز ویندوز ضروری هستند. به عنوان مثال، اگر کلید ترکیبی CTRL-ALT-DEL را برای نمایش پنجره Task Manager بزنید، ممکن است ۱۰ نسخه از فایل Svchost.exe را در میان پراسسهای خود ببینید. نگران نشوید. Svchost.exe یک راه‌انداز برنامه است. برنامه‌ای که سایر برنامه‌ها را به اجرا درمی‌آورد و داشتن چند نسخه از آن در یک زمان معمول است.

شاید در جایی بخوانید که اگر یکی از این سرویسهای ویندوز را غیرفعال کنید ویندوز بسیار سریع خواهد شد، اما پیش از متوقف کردن یک سرویس ویندوز، در مورد نیاز یا عدم نیاز به آن سرویس خوب فکر کنید.

آزاد کردن فضای دیسک سخت

داشتن مقادیر زیادی فضای آزاد در دیسک سخت برای کارایی ویندوز مهم است زیرا ویندوز به جای کافی در دیسک سخت برای استفاده به

عنوان **حافظه مجازی** (virtual memory) نیاز دارد. خوشبختانه، پاکسازی فضای روی دیسک سخت، کار آسانی است.

به عنوان مثال، مقدار فضایی که ویندوز برای Recycle Bin اختصاص می‌دهد برای بسیاری از مردم زیاد است. فضای پیش‌گزیده ۱۰ درصد ظرفیت کل درایو (drive) است، مثلاً ۳ گیگابایت برای یک درایو ۳۰ گیگابایتی. برای بیشتر کردن فضای آزاد، روی Recycle Bin کلیک-راست کنید، Properties را انتخاب کنید، شاخص متحرک را به طرف ۳ درصد یا کمتر ببرید، سپس روی OK کلیک کنید. این کار باعث می‌شود که روی درایو ۳۰ گیگابایتی مثال ما، باز هم یک گیگابایت فضا برای ذخیره موقت فایل‌های حذف شده باقی بماند، که در بسیاری از شرایط کافی است.

یک مصرف‌کننده دیگر دیسک سخت، برنامه System Restore است، که مقادیر بسیار زیادی از فضای دیسک سخت را برای ذخیره **نقطه‌های بازگردانی** (restore point) مصرف می‌کند که ممکن است هیچ‌گاه به آنها نیاز نداشته باشید. برای کم کردن این مقدار فضا، روی My Computer کلیک-راست کنید، Properties، و بعد System Restore را انتخاب کنید، شاخص متحرک را به طرف ۳ درصد یا کمتر ببرید و روی OK کلیک کنید. این مقدار باید برای ذخیره دست‌کم دو نقطه بازگردانی بر روی یک درایو ۳۰ گیگابایتی کافی باشد.

حال باید برنامه Disk Cleanup ویندوز را به اجرا درآورید: روی Start کلیک کنید، Run را انتخاب کنید، عبارت `cleanmgr /sageset:99` را در کادری که ظاهر می‌شود تایپ کنید و کلید Enter را بزنید. انواع فایلی را که می‌خواهید بررسی شوند تیک‌دار کنید و روی OK کلیک کنید.

روی نماد C: در My Computer کلیک-راست کنید و Properties و بعد Disk Cleanup را انتخاب کنید. فهرستی از دهها فایل را خواهید دید که می‌توانید حذف کنید. گروه‌هایی را که لازم ندارید تیک‌دار کنید، سپس روی OK و سرانجام روی Yes کلیک کنید.

هرچند، ممکن است بخواهید که بعضی از موارد بدون تیک باشند (انتخاب نشوند). به عنوان مثال، محتویات پوشه Temporary Internet Files شما می‌تواند سرعت عمل برنامه IE را به دلیل داشتن بعضی از داده‌های پایگاه‌های وب پر استفاده شما بیشتر کند. همچنین، اگر فایل‌های Office Setup خود را پاک کنید ممکن است بعضی از وصله‌های روزآمد کننده Office 2003 درست کار نکنند. برای اطلاعات بیشتر درباره تعمیر مایکروسافت برای نصب کننده Office 2003 SP2 به پایگاه وب زیر مراجعه کنید:

www.askwoody.com/newscomments.php?newsid=263?W

پس از آن که زباله‌ها را تخلیه کردید، کامپیوتر خود را از نو راه‌اندازی کنید، روی نماد درایو C: در My Computer کلیک-راست کنید و Properties را انتخاب کنید، سپس Tools، و آنگاه Defragment Now را انتخاب کنید. در پنجره Disk Defragmenter، روی Analyze کلیک کنید. اگر Analyzer گزارش کند که لازم است درایو مزبور را defrag کنید، این عمل را به زمانی موقوف کنید که چند ساعتی از کامپیوتر خود دور خواهید بود. در حقیقت، در مورد کارایی عمل defrag بحث است. اما در حال حاضر اکثر کارشناسان معتقدند که اجرای defrag به طور منظم می‌تواند کارایی دیسک سخت را بیشتر کند.

پاکسازی رجیستری

می‌توانید ۱۰ سال آینده را صرف ور رفتن با کلیدهای رجیستری، تنظیمهای تأخیر منو، و هزاران تنظیم دیگر ویندوز کنید. راه دیگر آن است که از سالها کار دیگران بهره بگیرید. دو برنامه پاکسازی رجیستری PowerTools و jv16 System Mechanic به آسانی و به سرعت، رجیستری را برای شما تنظیم و پاکسازی می‌کنند. نسخه امتحانی ۳۰ روزه این برنامه‌ها را به ترتیب از پایگاههای وب زیر می‌توانید دریافت کنید:

www.maccraft.com

www.iolo.com/sm

یادآوری: رجیستری بسیار ظریف و شکننده

است. به هیچ‌وجه از برنامه‌های مدعی پاکسازی رجیستری گمنام استفاده نکنید.

دریافتهای اینترنتی را محدود کنید

حال که ویندوز تمیز شده است، برای هر یک از کسانی که با کامپیوتر شما کار می‌کنند یک حساب کاربری مستقل و محدود شده (limited) بسازید تا همواره در حساب خودشان کار کنند. ویندوز جلوی نصب برنامه در حسابهای limited (محدود شده) را می‌گیرد. در نتیجه، نفوذگران اینترنتی نخواهند توانست که در کامپیوتر شما یک برنامه تهدید کننده را نصب کنند. برای آرامش حتی می‌توانید خودتان هم در یک حساب محدود شده عملیات اینترنتی خود را انجام دهید.

به عنوان مدیر (Administrator) وارد شوید و

روی User Accounts، Control Panel، Start کلیک کنید. آنگاه گزینه

Create A New Account را انتخاب کنید. اگر این گزینه را ندیدید، احتمالاً مدیر شبکه، سیستم شما را محدود کرده است. یک نام برای حساب جدید خود تایپ کنید، روی Next کلیک کنید، تحت Pick An Account Type گزینه Limited را انتخاب کنید، سپس Create Account را انتخاب کنید. برای این که یک کلمه عبور برای ورود به این حساب برپا کنید، در فهرست حسابها روی آن کلیک کنید، گزینه Create A Password را انتخاب کنید، کلمه عبور منتخب خود را دوبار تایپ کنید، یک جمله یادآورنده کلمه عبور را تایپ کنید، و روی Create Password کلیک کنید. پنجره User Accounts را ببندید.

فایلهای بازیافتی (recovered) قدیمی Word را پاک کنید

هر گاه که برنامه Word ضربه می‌بیند فایلهای واسطی با نامهایی چون DFC15F8.TMP~ بر روی دیسک سخت شما می‌سازد. اجرای برنامه Disk Cleanup ویندوز اکثر این فایلها را جارو خواهد کرد، اما خودتان هم آنها را به طور دسته‌ای می‌توانید پاکسازی کنید. همه برنامه‌های باز را ببندید، سپس روی Start، بعد Search کلیک کنید، All Files And Folders را انتخاب کنید، و عبارت *.tmp~ را در کادر Look in گزینه (C:) Local Hard Drives را انتخاب کنید و روی Search کلیک کنید. وقتی جستجو تمام شد، کلید ترکیبی CTRL-A را بزنید تا همه فایلها را انتخاب کنید، سپس کلید Delete را بزنید.

به طور پیش‌گرفته، Word نسخه‌های AutoRecover فایلهای باز را هر ۱۰ دقیقه ذخیره می‌کند. وقتی Word با یک ضربه مواجه شود، بازایی فایلهایی را که در زمان ضربه باز بوده‌اند برای شما فراهم می‌سازد. گاهی فایلهای AutoRecover مدتها بیش از نیاز شما بر روی دیسک سخت می‌مانند.

برای حصول اطمینان از این که همه فایلهای AutoRecover قدیمی حذف شده‌اند، برنامه Word را باز کنید، روی Tools کلیک کنید، Options، و بعد File Locations را انتخاب کنید. روی AutoRecover Files کلیک - دوضرب کنید، روی پوشه‌ای که ظاهر می‌شود کلیک - راست کنید - احتمالاً به نام Word\Startup\ است - و Explore را انتخاب کنید. روی بیکان رو به بالا کلیک کنید تا به دیرکتوری پدر برسید، سپس همه فایلهای دارای نام مختوم به «.asd» را حذف کنید.

افزودنیهای (add-in) بی‌مصرف می‌توانند Word را آهسته کنند. برای حذف آنها، روی Tools، Templates، و Add-ins کلیک کنید و فهرست تحت (Global templates and add-ins) را بررسی کنید. مواردی را که دیگر نیاز ندارید انتخاب کنید و روی Remove کلیک کنید. اگر دکمه Remove به رنگ خاکستری باشد، Word را ببندید و پوشه Word Startup خود را باز کنید. احتمالاً آن را در مکان زیر خواهید یافت:

C:\Documents and Settings\username
Application Data\Microsoft\Word\Startup

که در آن **username** نام کاربری شماست. نام هر فایل نامطلوب را به گونه‌ای تغییر دهید که به «.dot» ختم نشود - به عنوان مثال، فایل oldmacros.dot را oldmacros.dot.save بنامید

_ و وقتی دوباره Word را به اجرا در آورید، همه افزودنیهای غیرضروری خواهند رفت.

برنامه Internet Explorer را تکان دهید

پاک کردن فایل‌های history، کوکیها، و نهانگاه (cache) در IE آسان است: روی Tools، بعد Internet Options کلیک کنید و آنگاه Delete Cookies و Delete Files را تحت Temporary Internet Files در صفحه General انتخاب کنید، یا Clear History را تحت History انتخاب کنید. اما انتظار نداشته باشید که پاکسازی شما زیاد دوام بیاورد. اگر کامپیوتر شما یک دیسک سخت ۱۵۰ گیگابایتی داشته باشد، ممکن است استفاده IE از ۳ گیگابایت از فضای دیسک سخت برای فایل‌های موقتی، برای شما اهمیتی نداشته باشد. در مقابل، اگر درایو شما ۱۰ گیگابایتی باشد هر چه در فضای دیسک صرفه‌جویی کنید کارایی کامپیوترتان بالاتر می‌رود.

برای صرفه‌جویی در فضای دیسک سخت، روی Tools، و بعد Internet Options کلیک کنید، دکمه Settings در صفحه General را انتخاب کنید و شاخص متحرک را به 20MB یا 30MB ببرد. یا اگر ارتباط اینترنت شما آهسته است آن را روی 100MB یا بیشتر میزان کنید. دوبار روی OK کلیک کنید تا کار تکمیل شود.

صرفه‌جویی در فضای دیسک: حذف وصله‌های (patch) قدیمی

اگر مطمئن هستید که می‌خواهید یک وصله روزآمدکننده را حفظ کنید، می‌توانید پوشه Uninstall آن را حذف کنید تا بخشی از فضای دیسک سخت آزاد شود. برای دیدن پوشه‌های Uninstall ذخیره شده، Windows Explorer را باز کنید، به پوشه C:\Windows بروید. ممکن است لازم باشد کوه روی Show the contents of this folder کلیک کنید. اگر هیچ پوشه‌ای در اینجا ندیدید، به منوی View بروید، Folder Options را انتخاب کنید، به صفحه View بروید، گزینه زیر را انتخاب کنید:

Show Hidden Files And Folders

و روی OK کلیک کنید.

برنامه Uninstall سرویس‌پک ویندوز در پوشه NtServicePackUninstall قرار دارد. نام بقیه وصله‌ها به شکل NtUninstallKBnnnnnn یا NtUninstallQnnnnnn است - هر n نماینده یک رقم است. اگر پوشه‌ای بیش از چند هفته قدمت داشته باشد می‌توانید بدون ریسک آن را حذف کنید. با وجود این، ابتدا مطالب مربوط به روزآمدکننده‌ها را در پایگاه وب زیر بخوانید:

[support.microsoft.com/
?kbid=nnnnnn](http://support.microsoft.com/?kbid=nnnnnn)

که در آن nnnnnn عدد واقع در نام پوشه است.

برای حذف یک پوشه aminstall آن را در Windows Explorer انتخاب کنید و کلید Delete را بزنید. ممکن است برنامه Uninstall باز هم در فهرست

Add Or Remove Programs در Control Panel آمده باشد. برای حذف آن، برنامه مزبور را انتخاب کنید و روی Remove کلیک کنید. یک پیام خطا از شما خواهد پرسید که آیا می‌خواهید برنامه را از فهرست حذف کنید یا نه. روی Yes کلیک کنید.

پاک کردن صفحه کلید

برای پاک کردن صفحه کلید به یک جاروبرقی، یک شیشه الکل، گوش پاک‌کن، دو تکه پارچه نخی تمیز و نرم نیاز دارید. صفحه کلید را از کامپیوتر جدا کنید و آن را روی یک روزنامه باطله قرار دهید. آن را برگردانید و چند ضربه آرام به پشت صفحه کلید بزنید تا گردوغبار بیرون بریزند، سپس آن را به حالت عمودی نگه دارید و جاروبرقی را در حالتی که باد به بیرون می‌زند به طرف صفحه کلید، بین کلیدها بگیرید. دوباره صفحه کلید را پشت‌ورو کنید و چند بار تکان دهید تا بقیه گردوغبار داخل آن بیرون بیاید. کمی الکل به تکه پارچه نخی بزنید و آن را روی صفحه کلید بکشید تا تمیز شود. با تکه پارچه دیگر، صفحه کلید را خشک کنید.

تمیز کردن مانیتور

تمیز کردن صفحه نمایش مانیتور CRT آسان است: کافی است مانیتور را خاموش کنید. با یک تکه پارچه نخی با رطوبت ملایم صفحه نمایش را تمیز کنید. هرگز از مایع شیشه‌شور برای تمیز کردن صفحه‌نمایش بهره نگیرید. □